Cel de al XIX-lea campionat de şah al U.R.S.S. in cifre şi tabele

Deşi istoria şahului este foarte veche, pierzându-se în noianul vremurilor, nu există aproape nici o disciplină sportivă, al cărei trecut să fie atât de bine cunoscut şi studiat, ca cel al şahului.

Notaţia matematică a tablei, dar mai ales faptul că de mai bine de 100 de ani, partidele tuturor concursurilor mari disputate pe glob se află strânse în cărţile de turneu, permit oricând aruncarea unei priviri în trecut, rejucarea întâlnirilor celor mai importante, consultarea tabelelor de turneu, într'un cuvânt, permit retrăirea marilor evenimente şahiste.

In cartea de onoare a marilor turnee mondiale, recenta finală a celui de al XIX-lea campionat de şah al URSS va ocupa desigur un loc de frunte. Intrecerea terminată recent la Moscova reprezintă indiscutabil cel mai puternic turneu de după război. In cadrul acestui măreţ concurs au luptat primii trei clasaţi la turneul pentru campionatul mondial (Haga-Moscova 1948), marii maeştri Botvinic Smâslov şi Keres. A fost prezent şi marele maestru Bronstein, câştigătorul turneelor dela Saltsjosbaden (1948) şi Budapesta (1949) şi recent competitor la titlul de campion ai lumii. Deasemeni, marele maestru Kotov, câştigătorul turneului internaţional dela Veneţia, precum şi marii maeştri Bondarevski şi Flohr ale căror nume sunt şi ele legate de lupta pentru titlul mondial. Acestei strălucite pleiade de participanţi li s'au alăturat o serie de maeştri tineri (Gheller, Petrosian, Taimanov, Averbach, Aronin), care s'au impus acum ca fruntaşi ai şahului mondial.

Desfăşurarea şi rezultatul turneului sunt bine cunoscute. Noi vom încerca prin comentarul unor cifre şi tabele să scoatem în evidenţă anumite laturi mai puţin cunoscute ale concursului.

In primul rând, numărul mic de remise înregistrate în turneu, denotă, pe deoparte, combativitatea cu care s'a jucat, iar pe de altă parte reflectă spiritul creator al şcolii şahiste sovietice, care urmând preceptele marelui său predecesor Cigorin a adus şi în şah un suflu nou, caracteristic tuturor domeniilor de activitate din Uniunea Sovietică. 71% din totalul partidelor s'au terminat rezultativ şi numai 29% au fost remise. Istoria şahului nu a mai cunoscut niciodată un asemenea procentaj realizat într'un turneu de forţa celui disputat la Moscova.

Cât de ridicolă apare în faţa acestei situaţii concluzia deprimantă la care a ajuns fostul campion al lumii Capablanca, care preconiza „moartea şahului prin remisă". Teoria aceasta retrogradă a fost spulberată de şahiştii sovietici care însufleţiţi de ideile creatoare ale marilor dascăli ai omenirii, au dat un conţinut nou jocului de şah.

Spectatorii turneului au urmărit cu foarte mult interes întâlnirile dintre marii maeştri, cât şi partidele în care marii maeştri aveau de înfruntat asaltul maeştrilor. Rezultatul jocului marilor maeştri între ei se poate vedea pe tabela 1-a. Ea ne arată în primul rând jocul puternic al lui Smâslov şi Kotov, care au reuşit să realizeze peste 50% din punctele posibile. Apoi se remarcă faptul, că primul clasat în turneu, Paul Keres, împarte în această tabelă locurile 3—6, şi în sfârşit, insuccesul lui Bronstein, care nu a reuşit să câştige nici o partidă în întrecerea cu marii maeştri. Şi totuşi, tabelul general al concursului ni-l arată pe Keres ocupând locul I. înaintea lui Smâslov, iar pe Bronstein ocupând locul 6-8 înaintea lui Bondarevski, Flohr şi Kotov. Reiese clar, că în actualul campionat poziţia în clasament a marilor maeştri nu a fost decisă atât de rezultatele directe dintre ei, ci de rezultatele obţinute în întrecerea cu maeştrii. Numai că aici, partidele împotriva maeştrilor nu constituiau întâlniri uşoare. Cu excepţia lui Novotelnov şi Terpugov, toţi ceilalţi maeştri au dat o replică strălucită marilor maeştri, iar Gheller, Petrosian, Averbach, Taimanov, Aronin şi Kopâlov au reuşit chiar să întreacă în clasament pe unii din ei.

Din tabela II-a se poate vedea, că titlul de campion i-a fost asigurat lui Keres de rezultatul obţinut în faţa maeştrilor. 9 puncte din 11 posibile (82%), dar mai ales faptul că majoritatea acestor victorii au fost repurtate în ultimele runde, a făcut ca marele maestru Keres să nu mai poată fi ajuns. Deasemeni rezultatul excelent obţinut de Bronstein în faţa maeştrilor, l-a adus în lista premiaţilor. Campionul lumii Mihail Botvinic şi marele maestru V. Smâslov au trebuit să lase câte 4 puncte în întrecerea cu maeştrii, mulţumindu-se cu un procentaj de 66%. Bondarevski şi Kotov nu au reuşit să obţină însă nici 50% în aceste partide. Semnificativ e faptul că Bondarevski, care nu a pierdut nici o partidă la marii maeştri a înregistrat 5 înfrângeri la jocurile cu maeştrii, iar Kotov a câştigat acelaş număr de partide (2) la marii maeştrii ca şi la maeştri. Excepţional este rezultatul lui Petrosian. El a reuşit să obţină 5 puncte din cele 7 întâlniri avute cu marii maeştri. Procentajul acesta de 71% vorbeşte despre forţa de joc a tânărului maestru. Puţini jucători din lume s'ar putea mândri cu o asemenea performanţă. Peste 50% a obţinut Averbach, iar 50% Kopâlov. Scorul total în întâlnirile marilor maeştri cu maeştrii este de 46½—30½ în favoarea primilor.

Gheller, care nu a reuşit un punctaj prea bun împotriva marilor maeştri, şi-a remediat mult poziţia în clasament obţinând un scor record în întrecerea cu maeştrii, (9 puncte din 10 posibile; 90%). Taimanov este al doilea în clasamentul întrecerii dintre maeştri, cu 7 puncte. Petrosian a obţinut doar 6½. Cu excepţia rezultatului lui Gheller, în rest disputa a fost echilibrată, doar trei dintre participanţi (Lipniţki, Terpugov şi Novotelnov), nu au reuşit să atingă 50% în partidele disputate între maeştri.

Cel de al XIX-lea campionat de şah al Uniunii Sovietice, a demonstrat creşterea excepţională a tineretului, măreţia luptei pentru tot ce e nou şi înaintat în arta şahistă. El a arătat încă odată că nivelul culturii şahiste sovietice este cel mai avansat din lume, a arătat că acest nivel creşte şi se desvoltă necontenit. Urmând ideile marelui şahist rus M. I. Cigorin, întărind şi desvoltând tradiţiile glorioase ale şcolii şahiste sovietice, marii maeştri şi maeştrii sovietici, cei mai buni din lume, duc mereu înainte mişcarea şahistă.

In această acţiune nobilă ei sunt însufleţiţi necontenit de grija partidului bolşevic şi a guvernului sovietic pentru continua desvoltare a sportului sovietic.

VALERIU CHIOSE

Marii maeştri între ei

		1	2	3	4	5	6	7	total
1	V. SMÂSLOV		½	0	1	1	½	1	4
2	A. KOTOV	½		1	½	0	½	1	3½
3	P. KERES	1	0		½	½	½	½	3
4	M. BOTVINIC	0	½	½		½	½	1	3
5	S. FLOHR	0	1	½	½		½	½	3
6	I. BONDAREVSKI	½	½	½	½	½		½	3
7	D. BRONŞTEIN	0	0	½	0	½	½		1½

Marii maeştri împotriva maeştrilor

	PETROSIAN	AVERBACH	KOPÂLOV	ARONIN	LIPNIŢKI	GHELLER	TAIMANOV	SIMAGHIN	NOVOTELNOV	MOISEEV	TERPUGOV	TOTAL
KERES	½	½	0	1	1	1	1	1	1	1	1	9
BRONSTEIN	½	1	1	0	½	1	1	½	1	½	1	8
SMÂSLOV	0	0	1	½	1	1	1	1	0	½	1	7
BOTVINIC	½	½	0	1	1	0	½	½	1	1	1	7
FLOHR	½	½	½	0	½	1	½	½	0	1	1	6
BONDAREVSKI	0	0	0	1	0	½	0	½	1	1	1	5
KOTOV	0	½	1	½	0	0	½	½	1	½	0	4½
	5	4	3½	3	3	2½	2½	2½	2	1½	1	

Maeştrii între ei

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	total
1	E. GHELLER		1	½	1	½	1	1	1	1	1	1	9
2	M. TAIMANOV	0		0	½	1	1	½	1	1	1	1	7
3	T. PETROSIAN	½	1		0	½	0	1	½	1	1	1	6½
4	L. ARONIN	0	½	1		0	1	½	½	1	½	1	6
5	I. AVERBACH	½	0	½	1		½	½	½	0	1	1	5½
6	N. KOPÂLOV	0	0	1	0	½		1	0	1	½	1	5
7	V. SIMAGHIN	0	½	0	½	½	0		1	½	1	1	5
8	D. MOISEEV	0	0	½	½	½	1	0		½	1	1	5
9	I. LIPNIŢKI	0	0	0	0	1	0	½	½		1	½	3½
10	E. TERPUGOV	0	0	0	½	0	½	0	0	0		½	1½
11	N. NOVOTELNOV	0	0	0	0	0	0	0	0	½	½		1

Tabelul final al campionatului unional de şah

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	total
1	P. KERES		1	½	1	½	½	½	1	1	½	0	½	0	1	1	1	1	1	12
2	E. GHELLER	0		½	0	1	0	½	1	1	0	1	½	1	1	1	1	1	1	11½
3	T. PETROSIAN	½	½		1	½	½	½	1	0	½	0	1	1	1	½	1	1	1	11½
4	V. SMÂSLOV	0	1	0		1	1	0	1	½	1	1	½	½	1	½	1	0	1	11
5	M. BOTVINIC	½	0	½	0		1	½	½	1	½	0	½	½	½	1	1	1	1	10
6	D. BRONŞTEIN	½	1	½	0	0		1	1	0	½	1	½	0	½	½	½	1	1	9½
7	I. AVERBACH	½	½	½	1	½	0		0	1	½	½	1	½	½	½	0	1	1	9½
8	M. TAIMANOV	0	0	0	0	½	0	1		½	½	1	1	½	½	1	1	1	1	9½
9	L. ARONIN	0	0	1	½	0	1	0	½		1	1	0	½	½	½	1	1	½	9
10	S. FLOHR	½	1	½	0	½	½	½	½	0		½	½	1	½	1	½	0	1	9
11	N. KOPÂLOV	1	0	1	0	1	0	½	0	0	½		1	0	1	0	1	1	½	8½
12	I. BONDAREVSKI	½	½	0	½	½	½	0	0	1	½	0		½	½	1	0	1	1	8
13	A. KOTOV	1	0	0	½	½	1	½	½	½	0	1	½		½	½	0	1	0	8
14	V. SIMAGHIN	0	0	0	0	½	½	½	½	½	½	0	½	½		1	½	1	1	7½
15	O. MOISEEV	0	0	½	½	0	½	½	0	½	0	1	0	½	0		½	1	1	6½
16	I. LIPNIŢKI	0	0	0	0	0	½	1	0	0	½	0	1	1	½	½		½	1	6½
17	N. NOVOTELNOV	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	½		½	3
18	E. TERPUGOV	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0	½	0	1	0	0	0	½		2½

Din caietul de PERFORMANŢE

Pentru aruncătoarele de greutate din Uniunea Sovietică sezonul atletic din acest an a fost deosebit de rodnic, soldându-se cu o serie de rezultate excepţionale. Cinci atlete sovietice (singurele din lume) au reuşit rezultate de peste 14 metri. Media primelor 10 performanţe sovietice a crescut simţitor în sezonul sportiv din acest an, faţă de media obţinută anul trecut. Această medie este acum de 13,788 faţă de 13,582 cât era în 1950. De remarcat faptul, că media primelor zece performanţe sovietice la aruncarea greutăţii este superioară celui mai bun rezultat obţinut anul acesta de vreo atletă din ţările capitaliste. Aruncătoarele sovietice domină cu autoritate lista primelor zece performanţe mondiale care se alcătueşte anual la fiecare sfârşit de sezon. In acest an succese frumoase au repurtat şi atletele cehoslovace Komarkova şi Jungrova ca şi sportiva poloneză Bregulanka, care au intrat în lista primelor zece aruncătoare de greutate din lume. Iată această listă:

Andreeva (U.R.S.S.)	14,71
Tocenova (U.R.S.S.)	14,68
Sevriucova (U.R.S.S.)	14,11
Zăbina (U.R.S.S.)	14,07
Tişchievici (U.R.S.S.)	14,00
Kille (Germania)	13,67
Komarkova (C.S.R.)	13,52
Werner (Germania)	13,52
Jungrova (C.S.R.)	13,50
Bregulanka (R. Polonă)	13,43

Soarta fotbaliştilor din Anglia

de T. BELIAEV

Grea, lipsită de orice drepturi este viaţa sportivilor în ţările capitaliste. Vânzarea şi cumpărarea sportivilor este acolo un lucru foarte obişnuit şi acest comerţ aduce patronilor beneficii enorme. Foarte desvoltat este comerţul cu jucători în fotbalul englez, acolo unde sportivul este tratat pur şi simplu ca un obiect, aflat la discreţia capriciilor unuia sau altuia dintre aceşti afacerişti murdari, care îi răpesc cele mai elementare drepturi.

Business-manii fotbalului din Anglia sunt stăpâni absoluţi ai „târgului de jucători" din ţară. Ei fixează preţul fotbaliştilor, reglementează cu stricteţe posibilităţile „transferului" dintr'un club într'altul, elaborează în comun măsuri de reprimare a celor recalcitranţi şi le pun cu stricteţe în practică.

Despre toată murdăria care domneşte în culisele fotbalului insular vorbeşte în mod deosebit de semnificativ recentul „caz" Ron Parker, centru atacant al echipei Newport Country. Arătându-se nemulţumit de condiţiunile materiale pe care i le oferea clubul, un salariu mizer şi lipsa oricărei asigurări, Parker a hotărît să caute angajament la alt club şi a anunţat aceasta stăpânilor săi. Ca răspuns la acest „protest", patronii lui Newport Country l-au dat afară şi au prevenit toate celelalte cluburi despre acest fapt, invitându-le să nu dea azil „răzvrătitului". Zadarnic a încercat Parker să găsească anagajament, în zadar a făcut el anticameră zile în şir la diverşi patroni... Preţul înţeles l-a întâmpinat boicotul organizat al afaceriştilor fotbalişti, care, atunci când doresc să pedepsească un sportiv mai puţin docil, trec peste imperativele concurenţei şi ale luptei între cluburi, acţionând în front unic. După tentative infructuoase de a-şi câştiga existenţa în altă parte, Parker a fost silit să se întoarcă cu capul plecat la foştii săi patroni dela Newport Country. Victoria acestora era totală... Desigur, ei n'au pierdut acest minunat prilej şi au obligat pe bietul fotbalist să semneze un nou contract şi mai oneros, o adevărată sentinţă de condamnare.

Tot aşa a păţit şi centrul înaintaş Albert Stabinson dela F.C. Liverpol, care deasemeni a încercat să treacă peste voinţa stăpânilor.

Iată acum un alt exemplu furnizat de viaţa lipsită de drepturi pe care o trătesc fotbaliştii englezi. In cursul verii trecute, clubul profesionist din Weltshire (din sud-vestul Angliei) trecea printr'o acută criză de jucători. In ultimă instanţă, conducătorii clubului au trebuit să recurgă la achiziţionarea sub formă de „împrumut", pe un singur sezon, a câtorva jucători încazarmaţi într'una din unităţile militare din apropiere. După un timp oarecare, ziarul „Weltshire News" a anunţat că unul din jucătorii achiziţionaţi, pe nume K. Basset, şi-a rupt piciorul în cursul unui match, lucru foarte obişnuit, având în vedere brutalitatea cu care se joacă fotbal în Anglia, ca de altfel în toate ţările capitaliste. Acest simplu „fapt divers" arată din plin faţa hidoasă a sportului burghez. Intre patronii clubului sportiv şi afaceriştii militari, care „împrumutaseră" pe Basset, s'a iscat un scandal răsunător. Motivul era următorul: pe banii cui trebuia internat în spital jucătorul accidentat. Primii refuzau categoric, pe motiv că jucătorul nu era al lor şi nici nu aveau contract cu el. Ceilalţi aduceau argumentul că, în matchul cu pricina, Basset nu jucase pentru echipa militară şi astfel nu poate să beneficieze de ajutorul acesteia. Discuţia a durat mai mult de o lună. Basset a fost transportat de mai multe ori din spitalul comunal în cel militar şi înapoi şi după cum era de aşteptat, piciorul nu i s'a vindecat. El a rămas schilod pe viaţă.

De curând, ziarele engleze „Daily Telegraph" şi „Morning Post" au descris un alt caz, care vorbeşte deasemenea despre viaţa mizerabilă, lipsită de drepturi, a fotbaliştilor englezi. După cum anunţă aceste ziare, patronii clubului Cristal Palace au obţinut o sentinţă judecătorească hotărând evacuarea unui număr de foşti jucători ai acestui club, care refuzaseră categoric să semneze un contract care le impunea condiţii mai mult decât mizerabile. Conform sentinţei dată de judecătoria comitatului Croydon, fotbaliştii Leslie Stevens, Bill Whitakker, George Goodyear şi Len Steward au fost aruncaţi în stradă împreună cu familiile lor şi se găsesc acum fără locuinţă.

Această situaţie generală întâmpină o împotrivire din ce în ce mai mare din partea sportivilor englezi, revoltaţi de maşinaţiile nerusinate ale patronilor sportivi. Nu rareori fotbaliştii trec la grevă. Astfel, după comunicările presei engleze, în August 1951, în urma unei greve generale a fotbaliştilor din ţară, diriguitorii sportului britanic s'au văzut în faţa pericolului real de a nu putea anunţa deschiderea sezonului de fotbal (în Anglia, sezonul matchurilor de fotbal începe la mijlocul lunii August). Fotbaliştii grevişti au exprimat o serie întreagă de revendicări, având drept scop îmbunătăţirea situaţiei lor materiale, asigurarea în contul ciuburilor la care sunt salariaţi, precum şi schimbarea completă a sistemului de încheiere a contractelor. Situaţia devenise critică. A trebuit să intervină însuşi ministrul muncii din cabinetul laburist, care a încercat să determine prin toate mijloacele pe grevişti să-şi schimbe hotărîrea. Ministrul a promis fotbaliştilor că le va satisface revendicările, aşa că sezonul de fotbal a putut să înceapă la termenul fixat. Pe de altă parte, cum era şi de aşteptat, guvernanţii s'au arătat şi de această dată mincinoşi. Fotbaliştii englezi au rămas mai departe în aceiaşi situaţie. Dealtfel, asemenea schimbări nici n'ar putea să survină într'o ţară capitalistă cum e Anglia, acolo unde situaţia nenorocită a sportivilor nu se deosebeşte cu nimic de aceea din toate celelalte domenii de activitate, ea fiind regulă generală pentru întreaga lume capitalistă, acolo unde absolut totul, inclusiv omul, este obiect de vânzare şi cumpărare.

(din „Sovieţchi Sport")